

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ 30ο | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015 | ΤΕΥΧΟΣ 346

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λόγος εἰς τὴν ἑορτὴν
τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας
τῆς Ρωμαίας 51

Ὁμιλία εἰς τὴν Ἐπέτειον
Ἀπελευθερώσεως
τῶν Γρεβενῶν 54

Λόγος εἰς τὴν Ἑορτὴν
τῶν Εἰσοδίων 58

Ἐγκύκλιος
Χριστουγέννων 62

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ἱερὸς Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου
Κνίδης Γρεβενῶν

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Γρεβενῶν στό γεφύρι τοῦ Ζιάκα

Ὁ «ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ»
διανέμεται καὶ ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ.
Γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση μέρους τῶν ἐξόδων
γίνονται δεκτὲς οἰκονομικὲς προσφορὲς
στὴ διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν
(γιὰ τὸ περιοδικό) 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ.
Τηλ. 24620 22404, Fax 24620 28919.

Ὅσιος
ΝΙΚΑΝΩΡ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γρεβενῶν
51100 Γρεβενά

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μητροπολίτης Γρεβενῶν
κ. ΔΑΒΙΔ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικὲς Τέχνες
«ΜΕΛΙΣΣΑ»
570 21 Ἀσπροβάλτα
Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 23970 23313
Fax: 23970 21754

ΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

κ.κ. ΔΑΒΙΔ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΝ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΜΑΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ Ι. ΜΟΝΗΝ ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ 2015

Πανοσιολογιώτατε

μετά της ὑμετέρας σεβασμίας συνοδείας,

Ἄγιε Καθηγούμενε κ.κ. Χριστοφόρε,

εὐλογημένη τῶν ἱερῶν Ἀθωνικῶν Μονῶν ἐκπροσώπηση,

πατέρων καὶ ἀδελφῶν χορεία,

ἀγαπητοὶ συμπανηγυριστές,

Ὅμαιμοι κατὰ «τὴν βρῶσιν καὶ πόσιν» Χριστοῦ ἅπαντες ἐορτάζουμε σήμερα ἀναστάσιμα καὶ διαλαοῦμε νικητικά, ἀδελφοί, τὴ δόξα τοῦ Ἁγίου Θεοῦ στὸ ἱερό πρόσωπο, τὸν βίο καὶ τὸ λαμπρὸ μαρτύριο τῆς ὁσιομάρτυρος κόρης καὶ ἐφόρου τῆς ἱερᾶς Μονῆς ταύτης, Ἁγίας Ἀναστασίας, τῆς μεγαλόνυμης Ρωμαίας Κυρίας.

Ἐγινε Αὐτὴ ἡ εὐλογημένη ἀφορμὴ τῆς δικῆς μας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μοναστικῆς συνάξεως. Ἡ ζωηρὴ κλήση στὴ μακρὰ προσευχὴ καὶ ἡ λαμπρὴ κανονάρχης στὴ μεγάλη δοξολογία τοῦ Θεοῦ. Ἡ «θυρίδα», κατὰ τὸν Ἅγιο Νικόλαο τὸν Καβάσιλα, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία κατοπτρεύουμε τὴ δόξα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Πράγματι, μέσα ἀπὸ τὴν πανήγυρη τῆς ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίας, ἅγιοι ἀδελφοί, τὴν ἀνεφγμένη θύρα¹ τῆς κατανυκτικῆς ἀγρυπνίας καὶ τῆς περιλάμπρης Θείας Εὐχαριστίας πρὸς τιμὴν της, ἀναθερμαίνουμε τὴ νοσταλγία τοῦ Παραδείσου. Οἱ ἀσκητικοὶ ἀγῶνες καὶ τὸ μαρτύριό της ὑπογραμμίζουν ὑπαρξιακὰ καὶ ἀποκαλύπτουν ἐμφατικὰ τὸν πόθο της γιὰ τὴν ἀληθινὴ πατρίδα, τὴν Ἄνω Ἱερουσαλήμ. Μᾶς παρακαλεῖ καὶ παρακινεῖ: «οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν...»².

Μέσα ἀπὸ τὰ μάτια της ἀντικρύζουμε τὴν αἰωνιότητα, πρόσωπα ἀναστημένα καὶ ἡγαπημένα: τὴν Κυρία Θεοτόκο καὶ Μητέρα μας μὲ τὴν ἀγκάλη της σπλαχνικὰ ἀνοιχτὴ γιὰ ὅλους μας, τὰ παραστρατημένα παιδιά Της, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους σὲ αὐτὸ τὸ εὐλογημένο περιβολάκι Της θελήσουν νὰ τελειώσουν τὸν μοναχικὸ τους δόλιχο.

Τοὺς πνευματοφόρους Ἀποστόλους, μὲ τὰ δίχτυα τοῦ κη-

ρύγματος ἀπλωμένα ἀκόμη στὸ κόσμo, γιὰ νὰ ζωγήρουν ἕως τὰ τέλη τῶν αἰώνων ψυχές στὴ σωτηρία.

Τὶς μυριάδες ψυχές τῶν Ἀγίων Μαρτύρων κάτω ἀπὸ τὸ οὐράνιο θυσιαστήριο νὰ ἀδημονοῦν γιὰ τὴν ἡμέρα Κυρίου³. Καὶ Ἐκεῖνος νὰ σιωπᾷ, γιὰ νὰ ἀποκαλυφθοῦν, ὅπως γράφει ὁ Θεολόγος Ἅγιος Γρηγόριος⁴, οἱ ἱεροὶ πόθοι καὶ ἡ ἐγκαρτέρηση τῶν Ἀγίων στοὺς πειρασμούς, ἀλλὰ συνάμα γιὰ νὰ δώσει μὴ ἀκόμη εὐκαιρία μετάνοιας στοὺς ἁμαρτωλούς.

Τὸ νέφος τῶν ὁσίων μὲ τὰ θυματήρια στὰ χέρια τους, τῶν προσευχῶν καὶ τῶν δακρύων τους. Δεήσεις ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Καὶ ἀπὸ κοντὰ τόσοι πολλοὶ δικοὶ μας ἀγαπημένοι, ἀναπαυμένοι πιά, κατὰ τὴν ἐλπίδα ποὺ δέν καταισχύνει⁵, στὴν ἀγκάλη τοῦ Θεοῦ: ὡς καὶ ὁ πολὺκλαυστος Γέροντάς σας, μακάριος πατήρ Γεώργιος Καψάνης, ἕνας ἀπὸ τοὺς συγχρόνους κανόνες τῆς πίστεως καὶ τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Αὐτός, λοιπόν, εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς σημερινῆς ἡμέρας. Σύναξις ἀπάντων γύρω ἀπὸ τὸ ἱερὸ πρόσωπο τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ! Ὑμνοὶ καὶ θυμιάματα καὶ ὀδές πνευματικὲς ἀναπαύουν τὴν ὑπαρξή. Συναξάρια καὶ λόγοι παρηγοροῦν τὴν καρδιά. Χάρις πλημμυρίζει τὴν ψυχὴ ἀνανεώνοντας ὑποσχέσεις μοναχικῆς, ἀναπαύοντας ἀπὸ κόπους ἀσκητικούς. Παραφράζοντας κατὰ τι τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο: «Ἑορταί, καὶ εὐφροσύναι, καὶ εἰρηνικαὶ θυμηδίαί τὴν Μονὴν πᾶσαν περιχορεύουσι»⁶. Ἕνας ἱερός χορός, κυκλωτικός τοῦ ἁγίου Θυσιαστηρίου, τῶν αἰώνων τῆς ἀγιότητος στὸν γερο-Ἀθωνα, τῶν ἁγίων Κτιτόρων καὶ ὁσίων Πατέρων τῆς Ἁγίας Μονῆς ταύτης, τῶν εὐλαβῶς ἡγουμενευσάντων, ἱερατευσάντων, διακονησάντων καὶ ἀσκησάντων ἐν αὐτῇ. Ἕνα ὄσμημα θείων ἐρώτων καὶ μὴ πρόγευση Παραδείσου.

Ἅγιε Καθηγούμενε, σεβαστοὶ Πατέρες,

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ Συναξάρια τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας ὑπάρχει μὴ πικρὴ ἐρώτηση ἀπὸ τὸν ἄρχοντα-δικαστὴ Πρόβο: τώρα, πάνω στὴν ἀνοιξὴ τῆς ζωῆς σου, προτιμᾷς πεισματικά τὸ θάνατο; Ποιά, ὅμως, ἐπιζητεῖ τὸν θάνατο; Ἐκεῖνη ἡ ὁποία ὑπῆρξε ἀρχόντισσα; Ἐκεῖνη, ἡ ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ διαλέξει τὸν νυμφίο της ἀνάμεσα στοὺς εὐγενέστερους; Ἐκεῖνη, ἡ ὁποία εἶχε ἀνθόσπαρτη καὶ ἀνέφελη τὴ ζωὴ μπροστά της; Λόγια καὶ λογισμοί, Πατέρες, ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ εὐωνύμων, οἱ ὁποιοὶ μᾶς ἀφοροῦν ὡς πειρασμοὶ καὶ στὴ δική μας μοναχικὴ ζωή. Ποιὸς δὲν ἀναλογίστηκε μέσα στίς καθημερινές δοκιμασίες, ἂν πράγματι ἀξίζει αὐτό; Ποιὸς μέσα στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία δὲν ἀναλογίστηκε τὴ σκληρότητα τῆς ἀπόφασής του; Ποιὸν ἐντέλει ἔχει ἀφήσει ἀπειραστο ὁ σατανᾶς, ὡς ἄλλος εἰδωλολατρικὸς κριτής, μέσα στὸ καθημερινὸ ἀναίμακτο μαρτύριο τῆς συνειδήσεως;

Στὸν δικαστή, ὅπως καὶ σὲ ἐμᾶς, ἀδελφοί, τὴν ὥρα τοῦ πειρασμοῦ ὁ διάβολος ἀπλώνει τὸ πέπλο τῆς ἄγνοιας καὶ τῆς λήθης. Ἡ ἀλήθεια στέκεται μπροστά μας, ἀλλ' ἀδυνατοῦμε νὰ πιστέψουμε στὴ δύναμή της. Ἀντικρύζουμε ἔντρομοι τὴ δυσκολία καὶ τὸν πειρασμό, ἀλλὰ ξεχνοῦμε «τὸν καλέσαντα ἡμᾶς» καὶ τὴν ὑπεσχημένη θεία ἔκβαση.

Ἡ Ἁγία μας ὥστόσο ζῇ αὐτὴ τὴ θεϊκὴ ἔκβαση μὲ λέξη-κλειδί τὴν Ἀνοιξὴ τῆς ζωῆς της. Ὁχι ἐκεῖνη τῶν ρομαντικῶν μεσαιωνικῶν τροβαδούρων ἢ τῶν ποιητῶν. Ὁχι ἐκεῖνη τῆς ποικιλώνυμης ἁμαρτίας καὶ τῆς

ψευδώνυμης ἐλευθερίας.

Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Κύριός τῆς Ἰησοῦς Χριστός, τὸ «γλυκὺ ἔαρ» τῆς ζωῆς μας. Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Πασχάλιος χαρὰ τῆς διάβασης καὶ «τῆς μεταστάσεως ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα.»⁹ Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ βεβαιότητα τῆς ἀναστάσιμης νίκης τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ἀνθοφορία τῶν θείων ἐρώτων στὴν καρδιά τῶν ἐραστῶν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ πεισματώδης ἄρνηση νὰ ἀποδεχτεῖς τὴν αἰωνιότητα ἐνός κόσμου ποὺ «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται»¹⁰. Ἐνοῖξη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ μνήμη, ἡ μαρτυρία καὶ τὸ μαρτύριο τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, τὰ μαρτυρικά καὶ χαριτόβρυτα λείψανά Της, ἡ ἀναστάσιμη περιπόλευσὶς Της στὴν Ἁγία Μονὴ καὶ ἀνάμεσα μας, σήμερα καὶ ἕως τὰ τέλη τῶν αἰώνων.

Γι' αὐτὴ τὴν ἐαρινὴ καὶ πασχάλια εὐλογία καὶ ἐμπειρία σὰς εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου, Ἅγιε Καθηγούμενε. Μᾶς ἀνανεώνει στὴ διακονία, ἀναψύχει τὴν καρδιά, προσπορίζει ἁγιασμό καὶ χάρη ἀνεξάντλητη στοὺς ἀγῶνες μας. Ἐπιτρέψτε μου ὡς ἀντίδωρο εὐγνωμοσύνης, ἀφοῦ «ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐκ ἔχω», νὰ προσφέρω «ὃ ἔχω»¹¹, τὴν εἰλικρινῇ ἀρχιερατικὴ εὐλογία πρὸς ὅλους τοὺς ἐνθάδε ἐνασκουμένους Πατέρες, τοὺς κοπιάσαντας ἀδελφούς, τοὺς εὐεργέτας, τοὺς διακονήσαντας μελωδικῶς στὴ μεγάλη προσευχὴ τῆς ἐόρτιας σύναξης καὶ κάθε ἕναν ποὺ σὰς ἀναπαύει στὴν πολυεύθυνα ἡγουμενία Σας. Ἀπαντας νὰ σὰς συνάξει μὲ τὴ μεσιτεία Της ἡ καλλιπάρθενος Μάρτυς εἰς τὰ οὐράνια σκηνώματά Της.

Στοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητὲς νὰ εὐχηθῶ ὅ,τι πράγματι μᾶς λείπει στὸν κόσμο: Καλὴ μετάνοια. Καὶ προπαντὸς δύναμη στὸν καθημερινὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπιβίωση, τὴν ἀνατροφὴ τῶν τέκνων, τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν μὲ τις εὐχές τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας.

Τέλος, παρακαλῶ καὶ ἱκετεύω, Ἅγιε καθηγούμενε, νὰ εὐχεσθε γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ πιστευθέντος μοι ποιμνίου καὶ τὴ δική μου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀμήν.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἀποκ. δ' 1.

2. Ἐβρ. ιγ' 14.

3. Πρβλ. Ἀποκ. 6.9.

4. Λόγος εἰς τὴν Πεντηκοστήν: «Καὶ ἀναβάλλεται, ὥσπερ ἐκεῖνοις τὴν ὁργὴν, οὕτως ἡμῖν τὴν χρησιμότητα· τοῖς μὲν ἴσως μετаноίᾳς διδοὺς καιρὸν, ἡμῶν δὲ δοκιμάζων τὸν πόθον, εἰ μὴ ἐκκακοῦμεν ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγῶσιν· ὥσπερ ἄνωθεν θείας οἰκονομίας λόγος, καὶ τῶν ἀνεφίκτων αὐτοῦ κριμάτων, οἷς εὐθύνει σοφῶς τὰ ἡμέτερα. Τὰ μὲν δὲ Χριστοῦ τοιαῦτα· καὶ τὰ ἐξῆς ὀψόμεθα ἐνδοξότερα, καὶ ὀφεινόμενα».

5. Ρωμ. ε' 3.

6. Λόγος λε' Εἰς τοὺς μάρτυρας, καὶ κατὰ Ἀρειανῶν.

7. Α' Πέτρ. α' 15.

8. Β' Πέτρ. β' 9.

9. Ἐσπερινός τῆς γονυκλισίας.

10. Α' Ἰω 5, 19.

11. Πρξ. γ' 6.

103η ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Τορτάζουμε σήμερα την **103η επέτειο** της απελευθέρωσης της πόλης μας, μίας ιστορικής πόλης από τον τουρκικό ζυγό. Θα προσπαθήσω να κάνω μία σύντομη ιστορική αναδρομή, για να απονείμω με όσο πιο σεμνές λέξεις μπορώ έλαχιστο φόρο τιμής στα γνωστά και άγνωστα παλικάρια, στις γνωστές και άγνωστες ήρωίδες, που έδωσαν τη ζωή τους για να μπορούμε εμείς σήμερα να ζούμε ελεύθεροι και για να ανακαλέσω στη μνήμη σας, την βαριά ιστορική κληρονομιά που φέρει ο καθένας μας και ως Γρεβενιώτες και ως Έλληνες.

Η Μακεδονία μας, ή πατρίδα του Άριστοτέλη, του Φιλίππου, του Μεγάλου Αλεξάνδρου, υπήρξε το ανάχωμα και ο κυματοθραύστης των επιθέσεων και των επιβουλέων κατά της Ελλάδας.

Με τον όρο «Μακεδονικός Αγώνας» έννοούμε τον ιδιόμορφο και πολυμέτωπο εκείνο πόλεμο, που διεξήχθη στην τουρκοκρατούμενη τότε Μακεδονία και κράτησε περίπου σαράντα χρόνια, από το 1870 μέχρι το 1908.

Ο αγώνας για την απελευθέρωση της Μακεδονίας από τους Τούρκους κατέληξε στα τέλη του 19ου αιώνα σε αγώνα αντίστασης έναντίον των διαφόρων κοιμμάτων, να επικρατήσουν πάνω στην πανάρχαια ελληνική γη, στην αρχή με τον προσηλυ-

τισμό και την προπαγάνδα. Όταν είδαν ότι η τακτική αυτή δεν ήταν αποτελεσματική, χρησιμοποίησαν τη βία και την τρομοκρατία.

Το πρώτο μεγάλο ρήγμα στη συνοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας προκλήθηκε απ' την ελληνική επανάσταση του 1821 ή όποια συνέβαλε στη δημιουργία ενός μικρού ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, αλλά προκάλεσε ταυτόχρονα και άλυσιδωπές εξεγέρσεις και άλλων βαλκανικών λαών, κυρίως των Σέρβων και των Βουλγάρων για την εθνική τους αποκατάσταση.

Όσο ανέβαινε ο εθνικός πυρετός στα Βαλκάνια και όσο μεγάλωνε η προσδοκία ότι επίκειται η κατάρρευση του τουρκικού κράτους, τόσο όξυνόταν ο ανταγωνισμός για τη διανομή των εδαφών αυτών. Προσπάθειες για συνεννόηση δεν εύρισκαν πρόσφορο έδαφος.

Οι Βούλγαροι πρώτοι οργάνωσαν ανταρτικές ομάδες, τους κομιτατζήδες, οι οποίες από το 1897 άρχισαν να δρουν στη Μακεδονία και να επιχειρούν, με την απειλή των όπλων και τη βία, να επιβάλουν στους ελληνικούς πληθυσμούς της περιοχής την προσχώρηση στην εκκλησιαστική βουλγαρική εξουσία, ή όποια είχε ιδρυθεί το 1870. Η εκκλησιαστική ένωση ήταν προοίμιο εδαφικής προσάρτησης, γιατί οι

πληθυσμοί της περιοχής προσηλωμένοι στην παράδοση, ταυτίζονταν πολύ περισσότερο με την εκκλησία παρά με το έθνικό κράτος. Έτσι η γλώσσα και η ιδιότητα του έξαρχικού ή του πατριαρχικού αποκοτύν ιδιαίτερη σημασία και θεωρούνται αδιαμφισβήτητα στοιχεία εθνικότητας. Στη δράση των κομιτατζήδων στη Μακεδονία απάντησαν οι Έλληνες με τον ίδιο τρόπο.

Η «Εθνική Έταιρεία» οργάνωσε ανταρτικές ομάδες για τη Μακεδονία, οι οποίες εισήλθαν στα μακεδονικά έδαφη για να ένθαρρύνουν και να προστατεύσουν τους ελληνικούς πληθυσμούς από τη βουλγαρική βιαιότητα, μία και η όθωμανική διοίκηση δεν είχε τη θέληση να καταπνίξει τη δράση των βουλγάρων κομιτατζήδων. Έπι κεφαλής των ομάδων, που από το 1902 αρχίζουν να είναι πυκνότερες και καλύτερα οργανωμένες, τίθενται και αξιωματικοί του ελληνικού στρατού. Ψυχή της οργάνωσης των ομάδων και του συντονισμού της δράσης τους είναι ο μητροπολίτης Καστοριάς Γερμανός Καραβαγγέλης (1867- 1936) ο οποίος αφιέρωσε όλες του τις δυνάμεις για την τόνωση του ήθους των Ελλήνων στη Μακεδονία.

Η εκκλησία έχει να επιδείξει σ' αυτόν τον αγώνα άπειρες λαμπρές μορφές και του ανώτερου και του κατώτερου κλήρου. Ανάμεσα σ' αυτές ξεχωριστή θέση κατέχει και ο μητροπολίτης μας Αιμιλιανός Λαζαρίδης. Ο Αιμιλιανός Λαζαρίδης ήταν μία από τις σπάνιες μορφές Τεράρχη, όπως τον περιγράφουν όλοι οι συγγραφείς: «Γλυκός, πρῶος, ταπεινός και μετριόφρων». Ήξερε να αγωνίζεται με ένθουσιασμό και αποφασιστικότητα. Περίοδευε στα χωριά, τόνωνε τους ιερείς και τους δασκάλους, έμφύχωνε τους τρομαγμένους κατοίκους. Γνώστης της τουρκικής γλώσσας και της τουρκικής νοοτροπίας, βρέθηκε πάντοτε πρόθυμος και παρών σε κάθε εθνική πρόκληση. Προικισμένος με ιδιαίτερα αυξη-

μένο έθνικό φρόνημα, κράτησε τη χριστιανική θρησκεία στο ύψος του προορισμού της.

Μαρτυρικός ήταν ο θάνατος του μητροπολίτη μας, του διακόνου του Δημητρίου Αναγνώστου, καθώς και του αγωγιάτη Αθανασίου Φασούλα, την 1 Όκτωβρίου του 1911 από απόσπασμα νεοτούρκων στο χωριό Γκριντάδες, σημερινό Αϊμιλιανό. Μέχρι την 6η Όκτωβρίου οι κάτοικοι των Γρεβενών αναζητούσαν με αγωνία το πτώμα του δολοφονηθέντα Τεράρχη τους και των συνοδών του. Θυσιάστηκε για την πίστη και την ελευθερία. Η θυσία του συγκίνησε το Πανελλήνιο και τόνωσε τον αγώνα κατά των Τούρκων και των ξένων επιβουλέων που τον δολοφόνησαν.

Συνεργάτης του Γερμανού Καραβαγγέλη ήταν ο υποπρόξενος της Ελλάδας στο Μοναστήρι Ίων Δραγούμης ο οποίος από τη νευραλγική θέση που κατείχε προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην οργάνωση της ελληνικής αντίστασης στη Μακεδονία. Στα 1904 η κυβέρνηση Θεοτόκη, κάτω από την πίεση της κοινής γνώμης οργανώνει συστηματικότερα την ελληνική άμυνα στη βουλγαρική πρόκληση. Έτσι από τον Φεβρουάριο του 1904 ο Παύλος Μελάς σπεύδει με άλλους 4 αξιωματικούς στη Μακεδονία. Εκεί συνειδητοποίησε ότι εκείνο που είχε γίνει με τη βία, δεν μπορούσε να διορθωθεί παρά μόνο με τη βία. Η δράση του Παύλου Μελά στη Δυτική Μακεδονία, ή συνεχής προσπάθειά του να τονώσει το ελληνικό φρόνημα στην περιοχή όχι μόνο με τα όπλα αλλά και με την ίδρυση σχολείων, άρχισε να κλονίζει την βουλγαρική προπαγάνδα. Στις 13 Όκτωβρίου 1904 ο Παύλος Μελάς, περικυκλωμένος από τουρκικό στρατιωτικό απόσπασμα στο χωριό Στάτιστα, μετά από ήρωικό αγώνα, φονεύεται. Ο θάνατος του Παύλου Μελά συντάραξε όλόκληρο το έθνος και παρακίνησε πολλούς συναδέλφους του αξιω-

ματικούς να βγούν με ένοπλα σώματα στη Μακεδονία. Ένω ως τότε ή υπόθεση της Μακεδονίας ήταν υπόθεση μικρού αριθμού Ελλήνων, μετά το θάνατο του Μελά έγινε υπόθεση όλου του Ελληνισμού.

Οι Τούρκοι παρακολουθούσαν ως θεατές τις συγκρούσεις Ελλήνων -Βουλγάρων, που έφθειραν και τις δυο πλευρές, και καταδίωκαν, κατά περίπτωση, την ισχυρότερη πλευρά, συνήθως την ελληνική. Ο άγώνας, που κορυφώθηκε στις αρχές του 20ου αιώνα, ουσιαστικά έληξε όταν επικράτησε στην Τουρκία το κίνημα των Νεοτούρκων (1908). Οι Νεότουρκοι έπαιξαν να εκτουρκίσουν όλους τους πληθυσμούς του ευρωπαϊκού τμήματος της όθωμανικής αυτοκρατορίας. Τότε, κάτω από την νεοτουρκική πίεση, τα βαλκανικά κράτη υποχρεώθηκαν να κινηθούν προς συνεννόηση και κοινή προετοιμασία του άγωνα κατά των Τούρκων.

Έτσι, τα τέσσερα Βαλκανικά κράτη, Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία, και Μαυροβούνιο κατόπιν συμμαχίας, με την έμπνευση του πρωθυπουργού της Ελλάδος Έλευθερίου Βενιζέλου, έπέδωσαν διακοίνωση στην Τουρκική Κυβέρνηση με την οποία ζητούσαν προνόμια των έθνικοτήτων τους στην Μακεδονία. Το διάβημα δεν έγινε δεκτό και στις 4 Οκτωβρίου του 1912 τα συμμαχικά κράτη κήρυξαν τον πόλεμο κατά της Τουρκίας.

Στις 5 Οκτωβρίου του 1912 που άρχισαν οι έχθροπραξίες μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, ο Ελληνικός στρατός γεμάτος πίστη και αυτοπεποίθηση για τη νίκη, προχωρούσε άκαθεκτος απελευθερώνοντας τα σκλαβωμένα στους Τούρκους εδάφη της Μακεδονίας. Και αφού μπήκε στην Έλασσόνα και πέρασε τα στενά του Σαρανταπόρου, που ο έχθρος τά είχε καλά όχυρωμένα, έφτασε στα Σέρβια, αφού άγωνίστηκε σκληρά στις Πόρτες, για να φτάσει στις 11 Οκτωβρίου στην Κοζάνη.

Οι κάτοικοι των Γρεβενών που μάθαιναν τις έπιτυχίες του Ελληνικού στρατού, περι-

μεναν άνυπόμονα να τον ιδούν και στην πόλη τους. Ο Ελληνικός στρατός όμως, αντί να πάρει την κατεύθυνση προς τα Γρεβενά, κατευθύνθηκε στην Πτολεμαίδα και στο Άμύνταιο, γιατί ή διαταγή των ήγητόρων του προέβλεπε την προέλασή του στα βόρεια, ενώ στα δυτικά θα προχωρούσαν τα Έθελοντικά Σώματα των Κρητών.

Έτσι, στις 13 Οκτωβρίου 1912 σώματα Κρητών έθελοντών μπήκαν στα Γρεβενά. Πριν όμως μπουν σ' αυτά, αρκετοί Γρεβενιώτες, στο άκουσμα πώς έρχονται, πέρασαν το ποτάμι που διασχίζει την πόλη και πήγαν να τους υποδεχτούν. Παράλληλα όμως ο λαός των Γρεβενών έχοντας έπικεφαλής του τον Μητροπολίτη Αϊμιλιανό Δάγγουλα, διάδοχο του Έθνομάρτυρα Μητροπολίτη Αϊμιλιανού Λαζαρίδη, τους περίμεναν στην πόλη με τους παπάδες και τους προκρίτους.

Στις 15 Οκτωβρίου έφτασε στα Γρεβενά ο Συνταγματάρχης Μηχανικού Στέφανος Γεννάδης με άνεξάρτητο απόσπασμα, αποτελούμενο από σχηματισμούς πεζών, ευζώνων, πεζοναυτών, άναγρών, και έθελοντικών σωμάτων άφου προηγούμενα κατέλαβαν την Δεσκάτη .

Στις 16 Οκτωβρίου το απόσπασμα Γεννάδη ένισχύθηκε από μία διλοχία του 24ου Πεζικού Συντάγματος με διοικητή τον Ταγματάρχη Κουσουράκη και με έθελοντικά σώματα του Μακεδονομάχου όπλαρχηγού Λοχαγού Γιάννη Κατεχάκη. Ο Κατεχάκης Γενικός Άρχηγός των έθελοντικών σωμάτων της Κρήτης ήταν γνωστός στην Δυτική Μακεδονία, από τον Μακεδονικό Άγώνα.

Ο έπικεφαλής του Τουρκικού στρατού Μπεκήρ άγάς μόλις έμαθε πώς τα σώματα Κρητών έθελοντών και ο τακτικός Ελληνικός στρατός πήγαιναν στα Γρεβενά πήρε τους 80 άνδρες της Τουρκικής Χωροφυλακής και τους 500 άτάκτους που τελούσαν υπό τις διαταγές του και κατευθύνθηκε στην γενέτειρά του, το Τσούρχλι, σημερινό Άγιο Γεώργιο, πιστεύοντας πώς θα μπορούσε εκεί

νά προβάλλει αντίσταση.

Στις 17 Ὀκτωβρίου τὸ 1ο τάγμα Εὐζώνων διατάχθηκε νά καταλάβει τὸν Ἅγιο Γεώργιο, ὅπου τὰ ἐθελοντικά σώματα βρίσκονταν ἤδη σὲ μάχη μὲ τίς δυνάμεις τοῦ Μπεκήρ ἀγά. Στις 18 Ὀκτωβρίου κατέλαβαν τὸ χωριό.

Στις 19 Ὀκτωβρίου τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Γεννάδη κινήθηκε γιὰ νά καταλάβει τὴ Σιάτιστα καὶ τὴν Καστοριά. Στὰ Γρεβενὰ εἶχε παραμείνει ἕνας λόχος τοῦ 24ου Πεζικοῦ Συντάγματος. Στις 22 ὁμως Ὀκτωβρίου ἐγινε σύμπτυξη τῆς πέμπτης Μεραρχίας πού μαχόταν στὸ Σόροβιτς καὶ τὰ γύρω τῆς στρατιωτικά σώματα διατάχθηκαν νά σπεύσουν πρὸς ἐνίσχυσή της. Γι' αὐτὸ τὰ Γρεβενὰ καὶ ἡ περιφέρεια τοὺς ἔμειναν ἀκάλυπτα στρατιωτικά.

Στὸ μεταξὺ ὁ Μεχμέτ-πασὰς κινήθηκε ἀπὸ τὴν Κορυτσά γιὰ νά καταλάβει τὴν Κοζάνη καὶ νά ἀποκόψει ἔτσι τὴν ἐπικοινωνία τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Ἐποφελοῦμενος ἀπὸ τὴν συγκυρία ὁ Μπεκήρ –ἀγὰς βρῆκε τὴν εὐκαιρία νά εἰσβάλλει καὶ νά ἀνακαταλάβει τὰ Γρεβενὰ, ἀλλὰ ἡ πόλη ἐκκενώθηκε ἔγκαιρα καὶ τὸ μόνο πού κατόρθωσε ἦταν νά προβεῖ σὲ λεηλασίες καὶ καταστροφές.

Τὰ Γρεβενὰ καὶ ἡ ἐπαρχία ἔμειναν στὰ χέρια τῶν Τούρκων ἀπὸ τίς 26 Ὀκτωβρίου μέχρι τὴν 4η Νοεμβρίου ἡμέρα πού ὁ Μπεκήρ –ἀγὰς ἔμαθε γιὰ τὴν ἵττα τῶν τούρκων στὴ μάχη τῆς Σιάτιστας καὶ ἔφυγε στὴν Καστοριά. Ἔτσι, ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη τὰ Γρεβενὰ καὶ ὅλη ἡ περιοχή τους, ἔμειναν πιά ἐλεύθερα, γιὰ νά κυματίζει ἀπὸ τότε καὶ σ' αὐτὰ ἡ κυανόλευκη ἑλληνικὴ σημαία.

13 Ὀκτωβρίου. Μία τέτοια ἡμέρα μία εὐχὴ ἃς κάνουμε ὅλοι μας. Οἱ μαῦρες ἡμέρες, πού ἔζησε ἡ πατρίδα μας νά μὴν ξανάρθουν. Μακάρι τὰ παιδιά μας καὶ τὰ παιδιά τῶν παιδιῶν μας νά ἀσπρίσουν καὶ νά γεράσουν μὲ τὸ χαμόγελο τῆς εἰρήνης. Συμπατριῶτες, ἃς στρέψουμε τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας

πρὸς τὸν οὐρανό. Μὲ τὴν πίστη στὸ Θεό, στὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς μας, ἃς βαδίσουμε μὲ ὁμοφωνία καὶ ὁμοψυχία γιὰ τὴ διατήρηση τῆς δόξας, τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας μας. Ἄς εἴμαστε μονοιασμένοι κι ἀδελφωμένοι τόσο στίς εἰρηνικὲς ὅσο καὶ στίς δύσκολες στιγμές.

Ἡ Ἑλλάδα θὰ καταφέρει νά βγεῖ ἀπὸ τὴν κρίση καὶ τὸν δρόμο αὐτὸ θὰ τὸν διανύσουμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐνωμένοι καὶ ἀποφασισμένοι, ὅπως τὸ πράξαμε ὅταν χρειάστηκε νά γράψουμε τίς πρὶ λαιμπρὲς σελίδες τῆς μακροαίωνης ἱστορίας μας. Ἄς μὴ φανοῦμε ἀνάξιοι ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων. Ἐχοντας ὅλοι ὡς ὄπλο τὴν πίστη στὸ Θεό, τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Ἐλευθερία συμβάλλουμε στὴ δημιουργία τῆς νεότερης Ἑλλάδας. Τῆς Ἑλλάδας, πού σίγουρα δὲν θὰ ἔχει νά ζηλέψει τίποτε ἀπ' τὸ παρελθόν της.

13 Ὀκτωβρίου. Αὐτὴ τὴν φθινοπωρινὴ μέρα σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ σύναξή μας, σίγουροι, ἀσφαλισμένοι καὶ ἐλεύθεροι, χάρι σ' ἐκεῖνους τοὺς ἥρωές μας, ἃς ἀναλογισθοῦμε, ὅσο μπορούμε, τὸ πόσα πολλὰ τους χρωστοῦμε. Ἐκεῖνο πού θὰ ἀγαλλιᾶσει τὴ μνήμη τῶν ἡρωικῶν προγόνων μας, εἶναι ἡ ἱερὴ ὑπόσχεσή μας νά συνεχίσουμε τοὺς ἀγῶνες, ὅταν τὸ ζητήσει ἡ πατρίδα μας. Νὰ κρατᾶμε τὸ λάβαρο τῆς Ἐλευθερίας ψηλά. Ἔτσι θὰ ἀναπαύονται ἡσυχοὶ στοὺς ἱερούς τάφους τους.

Τσεπίδης Βασίλειος

*3ο Δημοτικὸ Σχολεῖο Γρεβενῶν
13-10-2015*

*Λόγος πού ἐκφωνήθηκε
στόν Ἱερό Μητροπολιτικὸ
Ναὸ Εὐαγγελιστρίας
τῶν Γρεβενῶν, 13-10-2015.*

ΛΟΓΟΣ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
κ.κ ΔΑΒΙΔ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ
ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ
ΝΑΕΟΣ 2015

«Ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανώς ἡ Παρθένος δείκνυται,
καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται».

Σεβασμιώτατε ἅγιε ἀδελφέ,
Μητροπολίτα Παροναξίας κ.κ. Καλλίνικε,
Σεβαστοὶ ἅγιοι ἀρχιερεῖς
Εὐλαβέστατο ἱερατεῖο
Ἐντιμότατοι πολιτικοί,
δημοτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες τοῦ τόπου,
λαέ τῆς Νάξου παναγιόφιλε καὶ παναγιοσκέπαστε,

Σήμερα πράγματι ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε. Σήμερα δοξολογία καὶ ὕμνοι προσφέρονται. Σήμερα τοῦ κόσμου πανήγυρις γίνεται. Σήμερα οἱ Ἄγγελοι ἀπορημένοι παρίστανται. Σήμερα Ζαχαρίας, ὁ ἀρχιερέας τῆς Μητέρας τῆς ζωῆς ὑποδέχεται. Σήμερα τὸ τάμα τῶν εὐσεβῶν γονέων ἐκπληρώνεται. Σήμερα ἡ Θεόπαις Μαριάμ στὸν Ναὸ ἀφιερώνεται, ἀνάθημα πολύτιμο γιὰ τὴ μελλοντικὴ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανώς ἡ Παρθένος δείκνυται. Ὅ,τι ἐπιθύμησαν νὰ δοῦν οἱ προφῆτες, στὸν Ναὸ φανερόνεται. Ὅ,τι ἀγωνίστηκαν οἱ Δίκαιοι, στὸ πρόσωπό Της δικαιώνεται. Ὅ,τι πόθησε ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, στὸ πρόσωπό Της ἐνσαρκώνεται.

Ἡ παρουσία Της, ὅμως, δὲν σκιάζει τὸν Μεγάλον ἥλιο: Ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ

τρανῶς ἡ Παρθένος δείκνυται, ἀλλὰ τὸν **Χριστὸν** τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Ἡ ἀφιέρωσί Της, ἡ παρθενικότητά Της, ἡ ὁμορφιά τῆς ψυχῆς Της, ὅλα προκαταγγέλλουν τὸν Υἱὸ καὶ Θεὸ Της, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ.

Ποιητική καὶ βαθειὰ θεολογική ἡ ἡμέρα τῶν Εἰσοδίων, εὐφραίνει τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τῆς νηστείας καὶ ταυτόχρονα φανερῶνεται ὡς θεῖο διδασκαλεῖο, ὅπου καλοῦμαστε νὰ ἐντρυφήσουμε στὰ θεῖα νοήματα. Ἀναδεικνύεται πνευματικὸ σχολεῖο, ὅπου θὰ διδαχθοῦμε τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας.

Ἐορτὴ τῶν Εἰσοδίων, ἀδελφοί, καὶ ἡ χαριτωμένη τριετίζουσα Μαριάμ, καθὼς ἀκούει τοὺς Δαβιδικοὺς Ψαλμοὺς σπίνει χορὸ καὶ πανήγυρη πνευματική. Στάθηκε στὸ πλατύσκαλο τοῦ ἱεροῦ, γράφει ἡ Παράδοσις, καὶ χόρευε, καθὼς εὐφράνθηκε ἡ καθαρὴ τῆς ψυχῆ. Καὶ τὸ μήνυμα ξεκάθαρο ἀντηχεῖ, ὡς κάλεσμα **προσωπικὸ καὶ συνάμα αἰώνιο**.

Ἡ σημερινὴ ἐορτὴ, εἴτε ὡς εἰκόνημα, εἴτε ὡς ὕμνοι καὶ ᾠδὲς πνευματικὲς, ἀποκαλύπτει τὸ κάλεσμα τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο νὰ **«ἐκκλησιάσει» τὴν ὕπαρξή** του. Νὰ διασώσει τὴν ὕπαρξή του μέσα στὸ πέλαγος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Νὰ διευρύνει τὴ ζωὴ του πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Νὰ διεκδικήσει τὴ σωτηρία του.

Ἡ παρουσία τῆς μικρῆς Παναγίας στὸ ἱερὸ δὲν ἀποτελεῖ ἀπλὰ τὴν ἐκπλήρωση ἑνὸς τάματος. Δὲν εἶναι μιὰ ὁμορφη ἱστορία, οὔτε ἓνα διδακτικὸ παραμῦθι. Τὰ λαμπρὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου Μαρίας θεολογοῦν πάνω στὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό, τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν κατὰ χάριν ἀθάνατη ψυχὴ του, τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν κόσμον. Καὶ ἡ λέξις ἐκκλησιασμός γίνεται τὸ κλειδί στὴν κατανόηση, στὴν ὀρθὴ ἐρμηνεία τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Ἐκκλησιασμός δὲν σημαίνει κάποιες τυπικὲς, τακτικὲς καὶ κατ' ἔθιμο ἐπισκέψεις στὸν Ναό. Πολύ δέ περισσότερο δὲν σημαίνει κάποιες εὐλαβεῖς συνήθειες, ὁμορφες παραδόσεις ἢ ἀναγκαστικὲς τελετές, ἀκατανόητες καὶ ἀπρόσωπες ποὺ δὲν ἀκουμποῦν τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκκλησιασμός τῆς ὕπαρξης σημαίνει πρῶτιστα **πιστότητα**, σχέση ἐμπιστοσύνης, στοργῆς καὶ ἀγάπης μὲ τὸν Θεό. Δὲν εἶναι ὁ Θεός μας ἓνα εἶδωλο παγερὸ καὶ ἀδιάφορο. ἓνα τρομακτικὸ τοτέμ.

Ἡ λιτὴ ἔκφρασις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὴν ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου: «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο»¹ ἀποτελεῖ ὅ,τι πιὸ ἀνατρεπτικὸ τῆς θρησκείας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς λογικῆς τῶν ἐπιστημόνων. Φέρνει τὸν Θεὸ στὴ ζωὴ μας, φίλο καὶ ἀδελφὸ καὶ Πατέρα στοργικόν. «Ὁ ἀκνκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν..., μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν»² σημειώνει ἐκ νέου ὁ ἡγαπημένος Μαθητής, «ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾧ πεπληρωμένη»³, γιὰ νὰ εἶναι ὀλοκληρωμένη ἡ χαρὰ σας. Μιὰ πίστις χαρᾶς καὶ ἐλπίδας. Μιὰ πίστις στὸν Ἀναστημένο Κύριον, ποὺ ὑπερνικᾷ ἀκόμη καὶ τὸν θάνατον!

Ἐκκλησιασμός τῆς ὑπαρξης σημαίνει ἔπειτα **κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου**. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπορριγμένος σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ σύμπαντος, οὔτε ἀπειροελάχιστος κόκκος στὴν ἀστρική σκόνη, ὅπως πολλοὶ σημερινοὶ δῆθεν φιλοσοφοῦντες ἀποφαίνονται. Εἶναι τὸ ὑψηλότερο καὶ τελειότερο ἀπ' ὅλα τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, πλασμένο νὰ ἔχει κοινωνία μαζί Του. Μιὰ κοινωνία ἡ ὁποία δὲν διασπᾶται, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀπορρίπτει, καθὼς βαθεῖα μέσα του ὑπάρχει ἀνεξίτηλο τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, σφραγίδα ἀνεξίτηλης ἀγάπης. Μιὰ κοινωνία, ποὺ ἐπαναβεβαιώθηκε πάνω στὸν Σταυρό, μὲ τὸν θάνατο τοῦ Θεανθρώπου, γιὰ νὰ ζήσει ὁ κόσμος.

Ἐκκλησιασμός τῆς ὑπαρξης σημαίνει **μίμνηση Θεοῦ**. Νὰ συναισθανθεῖ ὁ ἄνθρωπος τὴ θεϊκὴ Του κατασκευὴ καὶ νὰ ζήσει ἀνάλογα πρὸς αὐτὴν, ὅπως πορεύτηκε ἡ Παναγία, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ μάρτυρες, οἱ ὅσιοι. Μιὰ διαρκὲς καλὴ ἀγωνία νὰ κάνουμε τὴ Ζωὴ Του ζωὴ μας. Τὴν ἀγάπην Του, ἀγάπην μας. Τὴ συγκατάβασή Του, συγχώρεση γιὰ τὸν ἀδελφό. Τὴ θυσία Του, καταλλαγὴ με τὴν ψυχὴ μας καὶ τὸν κόσμο γύρω μας.

Ἐκκλησιασμός τῆς ὑπαρξης σημαίνει καθαρὴ καὶ ἄδολη **ΑΓΑΠΗ**. Σταυρική καὶ Ἀναστάσιμη. «Αὐτὸ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ: ὅχι ὅτι ἐμεῖς τὸν ἀγαπήσαμε, ἀλλὰ αὐτὸς μᾶς ἀγάπησε καὶ ἔστειλε τὸν Υἱό Του, ποὺ θυσιάστηκε γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν μας»⁴. Ὅποιος αὐτοεγκλωβίζεται στὸν ἐγωισμό του, δὲν ἔχει ζωὴ. Ὅποιος περιχαρακώνει τὴν ἀγάπην στὴν ἡδονή, δὲν θὰ βιώσει ποτέ τὴν ἀπεραντοσύνη της καὶ τὴν ἱλιγγιώδη ἔκσταση ποὺ προκαλεῖ. Ὅποιος δὲν τὴν ποθήσει, δὲν θὰ μπορέσει ποτέ νὰ ψελλίσει τὰ ἀθάνατα λόγια τοῦ Ἁσματος Ἀσμάτων: **κραταῖά ὡς θάνατος ἀγάπην**. Δυνατὴ σὰν τὸν θάνατο εἶναι ἡ ἀγάπη, γιατί εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς «ποὺ πυρπολεῖ τὴν καρδιά μας καὶ τὴν πληγώνει μὲ τὴν ἀγάπην Του, Αὐτὸς ποὺ μαζί μὲ τὸν πόνο ἢ μετὰ τὸν πόνο καταρτίζει τοὺς ὡραιότερους ὕμνους»⁵.

Ἐκκλησιασμός τῆς ὑπαρξης σημαίνει **ὀρθή Λατρεία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ**. Εἶναι ἡ πιὸ γνήσια ἔκφραση τῆς ἀγάπης, ἐκδήλωση τῆς πύρινης προσευχῆς καὶ τῆς πληγωμένης ἀπὸ θεῖο ἔρωτα καρδίας. Εἶναι τραγούδι χαρᾶς γιατί ὑπάρχει Ἐκεῖνος, καὶ ἄσμα θρηνητικὸ γιὰ τὴ στέρνησίν Του. Ἡ λατρεία μεταμορφώνει τὸν ἄνθρωπο, τοῦ δείχνει τὴ λαμπρότητα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία». Εἶναι ἡ καινὴ, ἡ νέα αἴσθηση καὶ ματιὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμο. Εἶναι ἡ λατρεία ἱερός χορὸς ἀπὸ τὴ μεθυστικὴ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, σκίρτημα καρδιάς καθὼς γεύεται τὸν Παράδεισο. Εἶναι ἡ θυρίδα κατὰ τὸν Καβάσιλα ἅγιον Νικόλαο ἀπ' ὅπου ὡς λεπτὸς ὑετὸς κατέρχεται τὸ θεῖο ἔλεος. «Ὁ κόσμος τοῦ κόσμου»⁶, κατὰ τὸν Ὁριγένη, ἡ ἀληθινὴ διπλαδιὸ ὁμορφιά τοῦ κόσμου.

Κι ἂν τὰ παραπάνω ὁμοιάζουν ἀπόμακρα καὶ ἀκατόρθωτα, ἡ σημερινὴ ἀφιέρωση καὶ ἐγκαταβίωση τῆς Παναγίας Μητέρας μας στὸν Ναὸ, τὰ λαμπρὰ Της Εἰσόδια, αὐτὸ βεβαιώνουν, αὐτὸ ὑμνολογοῦν, αὐτὸ προκρίνουν ὡς σωτηρία γιὰ τὴ δική μας ζωὴ. Ὁ ἐκκλησιασμός τῆς τριετίτσουσας Μαριάμ, ὅπως καὶ τὸ προ-

σκύνημα τοῦ δωδεκαετοῦς Ἰησοῦ στὸν Ναό, ἀποτελοῦν σαφεῖς ὁδοδείκτες στὸν δρόμο πρὸς τὴ συνάντησι μετὸν Κύριο τῆς ψυχῆς μας. Ὁ σαφὴς καὶ μοναδικὸς τρόπος ὑπέρβασις τῆς ἁμαρτίας καὶ βίωσης τῆς ἐλευθερίας τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀρχὴ τῆς μετάνοιας, τῆς συνείδησης δηλαδή, ὅτι ζοῦμε, ὡς ἄλλοι ἄσωτοι, μακριὰ ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπῖτι. Μακριὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας. Μακριὰ ἀπὸ τὴ σῶζουσα ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Μακριὰ ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Σεβασμιώτατε Ἄγιε ἀδελφέ,

Ἡ λίαν τιμητικὴ πρόσκλησί σας νὰ βρεθῶ συμπανηγυριστὴς στὴ χάρι καὶ τὴ χαρὰ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ξύπνησε μέσα μου τὴ θύμησι τῶν ὁσίων μορφῶν τῶν νησιῶν σας, οἱ ὅποιοι ὡς γνήσιοι θεράποντες Χριστοῦ, ἀκολούθησαν μετὰ τὴ λαμπάδες τῆς ἀρετῆς τοὺς καὶ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης τοὺς τὴν Κυρία Θεοτόκο στὴν ὁδὸ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ποιὸν νὰ πρωτοθυμηθῶ; Τὸν Ἅγιο Νικόδημο, μετὰ τὴ λαχτάρα του γιὰ τὸ ἱερό πρόσωπο τῆς Κυρίας Θεοτόκου; Τὸν Ἅγιο Νικόλα τὸν παπα-Πλανᾶ μετὰ τὴν ἀφελότητα τῆς καρδιάς καὶ τὴ ζωντανὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ; Τὸν Ἅγιο Ἀθανάσιο τὸν Πάριο μετὰ τὸ ρωμαλέο φρόνημα καὶ τὴν προσήλωσή του στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοσι; Τοὺς ἀσκητικώτατους ὁσίους Ἀρσένιο καὶ Θεοκτίστη; Ὅλοι, κατὰ τὸ δοθέν τάλαντό τοὺς, εἰσόδευσαν πραγματικά εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ, τῆς καρδιάς τοὺς, τοῦ κόσμου. «Ἐκκλησίασαν» τὴν ὑπαρξὴ τοὺς μέσα ἀπὸ διαφορετικοὺς τρόπους. Ἀγάπησαν, πίστεψαν, λάτρεψαν τὸν μόνον ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ἔτσι εὐργέτισαν τὸν κόσμον μετὰ τὴν Ἀγιότητά τοὺς.

Σᾶς εὐχαριστῶ, Ἄγιε ἀδελφέ, γι' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ πανδαισία. Τὴ χαρὰ νὰ ὑμνολογήσουμε τὰ ἱερὰ Εἰσόδια τῆς Θεομήτορος. Νὰ συνομολογήσουμε μέσα ἀπὸ τὴν κοινὴ Λατρεία καὶ τὸ κοινὸ Ποτήριον τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου μέσα στὰ μνηστικά νερά τῆς ἀγάπης Ἐκείνης, ποὺ ἔσμιξε τὸν οὐρανὸ μετὰ τὴ γῆ. Τὸ ὑπέρλογο μετὰ τὸ καθημερινό. Τοὺς ἱερούς πόθους μετὰ τὴ βεβαιότητα τῆς σωτηρίας. Τοὺς Ἀγγέλους μετὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Σ' Ἐκείνην, τὴν τριετίζουσα Μητέρα τῆς ζωῆς πάσα Δόξα, Τιμὴ καὶ προσκύνῃς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἰω. α' 14.
2. Α' Καθ. Ἰωάννου α' 1,2.
3. Α' Ἰω α' 4.
4. Α' Καθ. Ἰω. δ' 10.
6. π. Μιχαὴλ Καρδαμάκης, Ἐκκλησία σ. 114, Ἀθήνα 2002.
7. ΒΕΠΕΣ τ. 12 σελ. 63.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΥΠ. ΑΡΙΘΜ. 9

ὁ Μητροπολίτης Γρεβενῶν ΔΑΒΙΔ
πρὸς τὸν Ἱερὸ κλῆρο καὶ τὸν φιλόχριστο λαὸ
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν.

«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν»¹

«Καλὰ Χριστοῦγεννα» θὰ ἀνταλλάξουμε καὶ φέτος, χιλιάδες, ἑκατομμύρια φορές, ἀγαπητοί μου χριστιανοί, στὴν πορεία μας πρὸς τὴ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐχουμε ὅμως σκεφετῆ τί πραγματικά σημαίνει αὐτὴ ἡ εὐχή πού τὴν ἐπαναλαμβάνουμε μέ χαρὰ καὶ ἐλπίδα, πού τὴν ἀπευθύνουμε αὐθόρμητα ὁ ἕνας στὸν ἄλλον;

Ἐχουμε σκεφετῆ πῶς ἡ εὐχή **«καλὰ Χριστοῦγεννα»** σημαίνει τὴ δική μας προετοιμασία, ὥστε τὰ πράγματα τόσο μέσα μας, ἀλλὰ καὶ ἔξω, νὰ εἶναι ἔτσι τακτοποιημένα, γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ χωρὶς προβλήματα ἡ γέννηση τοῦ Θεανθρώπου;

Καί φέτος ὁ Χριστὸς ἀναζητᾷ νὰ γεννηθεῖ σέ κοινωνίες, ὅπου κυριαρχοῦν ἡ ἀδικία, τὰ μίσση, οἱ πολεμικές συγκρούσεις, οἱ τρομοκρατικές ἐπιθέσεις. Καί φέτος ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης προσπαθεῖ νὰ βρεῖ τόπο κατοικίας σέ κοινωνίες πού ἀνασηκώνουν διαχωριστικές γραμμές, πού χτίζουν τείχη, γιὰ ν' ἀπορρίψουν καὶ νὰ καταδικάσουν τὸν κατατρεγμένο, τὸν πρόσφυγα, τὸν μετανάστη. Καί φέτος ὁ Χριστὸς χτυπᾷ τὴν πόρτα σέ καρδιές βυθισμένες σέ ἀδιέξοδα, φοβισμένες ἀπὸ ὅσα συμβαίνουν γύρω μας, πού προσπαθοῦν νὰ κλειδωθοῦν ἐγκεντρικά στὸν ἑαυτὸ τους.

Ὅλοι μας ζοῦμε τὰ προβλήματα πού μαстиζοῦν τὴν κοινωνία μας καὶ ἐρχόμαστε ἀντιμέτωποι μέ ποικίλα ἀδιέξοδα τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται μπροστὰ μας. Ἡ μεγάλη ὅμως γιορτὴ πού πανηγυρίζουμε σήμερα, ἡ μεγάλη γιορτὴ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως, ἀναφέρεται ἀκριβῶς στὴν ὑπέρβαση τῶν ἀδιεξόδων. Κουράγιο, ἀδερφοί μου καὶ παιδιά μου: **«Χριστὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί»².**

Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε ἀνάμεσά μας, γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὰ μέγιστα ἀδιέξοδα τῆς ὑπάρξεως μας, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, τὴν ἐγκεντρικότητα καὶ τὸν θάνατο. Γεννήθηκε σέ χώρο ταπεινὸ καὶ φτωχικὸ, γιὰ νὰ συντρίψει τὴ ρίζα τῆς ἁμαρτίας, δηλαδή τὴν εἰδωλοποίηση τοῦ ἑαυτοῦ μας μέ ὅλα τὰ παρεπόμενα, τὴν πλεονεξία, τὴν ἐξουσιομανία, τὴν ἐκμετάλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο, τὴν κατεξουσίαση καὶ τὴν ἄσωση ἐκμετάλευση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, πού μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει στὸ μέλλον σέ τραγικές αὐτοκαταστροφικές καταστάσεις.

Τὸ ὄνομα Ἰησοῦς σημαίνει γιὰ τὴν ἀκρίβεια **«ὁ Θεὸς πού θεραπεύει»**, πού σώζει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, τὴν φθορά, τὴν ἄγνοια, τὴν κακία, τὴν ἀθλιότητά μας. **«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν»**. Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε, ὅχι γιὰ νὰ μᾶς μεταδώσει μία καλὴ διδασκαλία, ἀλλὰ γιὰ νὰ φωτίσει τὴν ὕπαρξή μας καὶ νὰ τῆς δώσει ἀληθινὸ νόημα. Γιὰ πρώτη φορὰ Θεὸς ἐγίνε καὶ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ μέινει μαζί μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἀποκαλεῖται ἐπίσης **«Ἐμμανουήλ»** πού σημαίνει **«μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός»**, ὁ Θεὸς μαζί μας.

Μέ τή γέννησή Του εισέβαλε στήν ιστορία ἡ Ἀγάπη, ἡ Ἀγάπη μέ Ἀλφα κεφαλαῖο, ἡ Ἀγάπη ἐκείνη πού ἔλαβε σάρκα καί ὀστά γιά νά μεταμορφώσει τά πάντα. Ο Θεός, ὡς ἀληθινή ἐνσαρκωμένη Ἀγάπη, μεταναστεύει ἀπό τή δόξα Του καί ἔρχεται πρόσφυγας σέ μᾶς καί ζεῖ καί ἐκεῖνος γιά χάρη μας τή σκληρότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Ο Χριστός ἀπό τή γέννησή Του στό ταπεινό σπῆλαιο τῆς Βηθλεέμ καί στή συνέχεια νήπιο, γεύεται τήν ἀνέχεια, τόν διωγμό τοῦ Ἡρώδη, τήν ξενιτιά στήν Αἴγυπτο. Εἶναι ἐκεῖνος, ἐξάλλου, πού ταῦτισε

τόν ἑαυτό Του μέ ὅλους τούς κατατρεγμένους τῆς ζωῆς. Πῶς, τώρα, μπορούμε νά λέμε **«καλά Χριστοῦγεννα»** ἀδιαφορώντας γιά τό δράμα πού ζοῦν συνάνθρωποί μας; Ὅφειλουμε νά γνωρίζουμε πῶς, ἂν ὁ Χριστός δέν ἦλθε στόν κόσμο καί γιά τόν κατατρεγμένο πρόσφυγα ἢ τόν μετανάστη, τότε οὔτε γιά μᾶς ἔγινε ἄνθρωπος. Τότε χάνουμε τό πραγματικό μήνυμα αὐτῆς τῆς μεγάλης γιορτῆς.

Ὅμως **«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν»**. Ἡ ἀλήθεια αὐτή, πού μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία νά βιώσουμε, ἀποκαλύπτει τήν ἀπροσμέτρητη ἀξία τοῦ κάθε ἀνθρώπου καί τό μέγεθος τῆς θείας φιλανθρωπίας. Γι' αὐτό καί Τόν δοξάζουμε καί Τόν ὑμνοῦμε καθημερινά, γιατί ἕνας ἄλλος ὀρίζοντας καί μία καινούργια κτίση ἐγκαινιάστηκε γιά τόν ἄνθρωπο μέ τή Γέννηση τοῦ Θεανθρώπου, μία καινούργια κτίση πού μᾶς συνδέει μέ τόν Θεό καί Πατέρα μας, ἀλλά ταυτόχρονα γινόμαστε καί μεταξύ μας ἀδελφοί στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἐγκαινίασε τή διπλή αὐτή κοινωνία τόσο μέ ἐμᾶς τά παιδιά Του, ὅσο καί τῶν παιδιῶν Του μεταξύ τους. Ο Θεός μέ τήν ἐνανθρώπηση Του ἔγινε πατέρας γιά τόν καθένα μας προσωπικά, στό μέτρο πού εἶναι πατέρας ὅλων.

Εὐχομαι, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί καί παιδιά μου ἐν Κυρίῳ, ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μου, ἡ πίστη ὅτι **«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν»** νά κατευθύνει τή ζωή μας, νά μαλακώνει τίς ψυχές ὅλων, νά φωτίζει τίς ἀποφάσεις μας. Εἶναι περισσότερο ἀπό σίγουρο, πῶς ἡ πίστη αὐτή μᾶς δίνει δύναμη νά νικᾶμε τίς δυσκολίες, νά υπερβαίνουμε τά ἀδιέξοδα πού συναντᾶμε καθημερινά καί νά κατεδαφίζουμε τά τείχη πού ὀρθώνουμε μεταξύ μας οἱ ἄνθρωποι. Ἀρκεῖ νά ἐτοιμάσουμε τίς καρδιές μας φάτνη, γιά νά γεννηθεῖ ὁ Χριστός μας καί νά γευθοῦμε τό μυστήριο τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Θεοῦ Λόγου στή ζωή μας.

Εὐχομαι προσωπικά στόν καθένα σας, στίς οἰκογένειές σας καί σέ ὅλους τούς ἀπανταχοῦ Γρεβενιώτες **«ΚΑΛΑ ΚΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ»**.

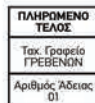
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
καί Πνευματικός σας Πατέρας
Ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΔΑΒΙΔ

1. Ἐξαποστειλᾶριο Ὁρθρου Χριστοῦγεννῶν.
2. Α' Τιμ. 3,16.

Κωδικός 102519

ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
511 00 ΓΡΕΒΕΝΑ HELLAS